

Nieuwe machine pakt goed uit

Vorig jaar werd de nieuwe machine voor drijfmestrijenbemesting van Gijs van der Woerd geïntroduceerd. We zijn nu een jaar verder en nieuwe kennis rijker. Met de nieuwe machine valt de mineralenefficiëntie op bedrijfsniveau te verbeteren. Een welkome ontwikkeling, met scherpere stikstofnormen in het vooruitzicht.

Tijdens de demo's drijfmestrijenbemesting in 2003 werd de nieuwe machine vergeleken met de gangbare bemesting. Deze machine werd nieuw gebouwd en achter een bestaande driewieler van Van der Woerd gekoppeld. De demo werd uitgevoerd onder leiding van Praktijkonderzoek ASG. Weliswaar zijn door de droogte de opbrengsten lager dan in voorgaande jaren, maar de opbrengst met drijfmestrijenbemesting is hoger bij een veel lagere (kunst)mestgift (zie tabel 1).

Winst

De kosten van de gangbare methode en die van drijfmestrijenbemesting ontlopen elkaar nauwelijks. Voor de gangbare methode bedragen deze € 189,- voor bouwland injectie, zaaïen en maïsmap. Drijfmestrijenbemesting kost € 190,- voor zaaïen en bemesten en de huur van een container. Voordeel is dat organische mest bij drijfmestrijenbemesting beter wordt benut. Hierdoor kunt u meer organische mest toedienen op grasland. Aangezien Minas wordt afgeschaft en plaats maakt voor nog scherpere normen, moet de mineralenefficiëntie op bedrijfsniveau verder omhoog. Met drijfmestrijenbemesting kan dit.

Een betere mineralenefficiëntie is haalbaar met de zaaimachine met drijfmestrijenbemester achter een driewieler.

Driewieler en sleepslangen

Op een locatie in Montfoort met rivierklei is de driewieler van Gijs van der Woerd getest naast de machine met sleepslangen van Hans van Leeuwen. Doel: resultaten van opbrengst en stikstofefficiëntie met elkaar vergelijken. Op beide delen van het perceel werd 35 kuub RDM per hectare uitgereden (Conclusie: zie tabel 2).

Subsidie voor maïstellers

Maïstellers die aan de slag willen met drijfmestrijenbemesting, komen in aanmerking voor een subsidie van LaMi (alleen percelen waarvoor deze subsidie nog niet eerder is gegeven). De subsidie bedraagt bij één hectare € 160,-, bij twee hectare € 215,- en bij drie hectare € 275,-. Aanmelden kan met de bon op pagina 4. Het demoverslag is kosteloos op te vragen via de bon op pagina 4 of te downloaden van www.lami.nl

Tabel 1 Drijfmestrijenbemesting versus gangbaar

Locatie	Grondsoort	Bemesting	RDM (m3 per hectare)	Maïsmap 20-20 (kg per hectare)	Opbrengst (kg per hectare)	Percentage droge stof	KG droge stof per hectare
Renswoude	Zand	Gangbaar	50	-	46.995	31,7	14.897
Renswoude	Zand	Gangbaar	50	150	48.519	32,2	15.623
Renswoude	Zand	Rijen	35	-	46.953	34,0	15.964
Leersum	Zand	Gangbaar	35	-	31.286	31,5	9.855
Leersum	Zand	Rijen	35	-	33.453	30,5	10.203
Cothen	Klei*	Gangbaar	35	150	42.188	28,5	12.023
Cothen	Klei*	Rijen	35	-	39.194	32,6	12.777

* 25-45 procent afslibbaar

Drijfmestrijenbemesting geeft in alle gevallen een iets hogere opbrengst bij een (veel) lagere bemesting.

Tabel 2 Opbrengstvergelijking van twee bemestingsmachines

Machine	Opbrengst in kg per hectare	Percentage droge stof	Kg droge stof per hectare
Sleepslang	53.423	34,8	18.564
Driewieler	52.186	35,6	18.553

Beide machines scoren even goed wat betreft de opbrengst. Op welke machine de keuze valt, hangt dan af van de beschikbaarheid van de machine en de inzetbaarheid op het betreffende perceel.

LaMi en plattelandontwikkeling

In de Gelderse Vallei en Eemland zijn vijf verenigingen een samenwerkingsverband aangegaan: Vallei & Boerderij, Ark & Eemland, Leusder Horstee, Biootopverbetering Agrarisch Overleg en Toekomstvisie Lunteren. Doel is verdere professionalisering op het gebied

van plattelandontwikkeling. Het samenwerkingsverband wil dit onder meer bereiken door structureel samen te werken met gemeenten en provincies. Natuurlijk Platteland Oost heeft als Federatie van Agrarische Natuurverenigingen de uitvoering van dit project bij LaMi neerge-

legd. LaMi heeft de landschapsbeheerstichtingen in Utrecht en Gelderland gevraagd de uitvoerende werkzaamheden aangaande landschapsonderhoud en -beheer te ondersteunen en zet verenigings- en eigen coördinatoren in.

Aanjager in vogelvlucht

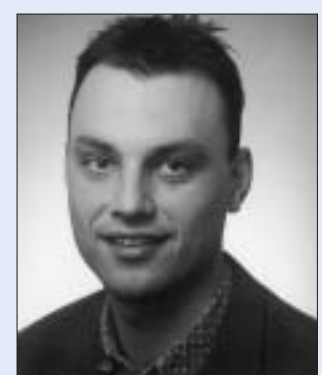
- Resultaten drijfmestrijenbemesting
- Begeleiding bij agro-toerisme
- Degelijke aanpak asbestverwijdering
- Kennisconsulent graslandmanagement

Maak van de nood een deugd

Als u uw product op de internationale markt aanbiedt, zult u vooral moeten concurreren op prijs. In uw bedrijfsvoering zal het zwaartepunt daarom liggen bij kostenmanagement. Verlaging van de kosten per eenheid product resulteert al gauw in intensivering en schaalvergroting. Wie niet mee kan komen, valt af. Als je ziet aankomen dat je uiteindelijk ook bij de afvallers gaat behoren, kun je het roer

(deels) omgooien door een consument te bedienen die de behoefte heeft aan een veel rechtstreekser contact met u. Een consument die op zoek is naar zaken die schaars zijn geworden door intensivering en schaalvergroting. Deel uw kwaliteiten met consumenten die behoefte hebben aan rust, ruimte, regelmaat en reflectie. U kunt zoveel meer zijn dan een efficiënte grondstoffenleveran-

cier. De kunst is professioneel in te spelen op de behoefte van consumenten. Maar ik vermoed dat de vraag steeds groter wordt. Creativiteit, enthousiasme, goede communicatie en doorzettingsvermogen zijn vereist. Het zal geen makkie zijn, maar u kunt van de nood dan wel een deugd maken. Ook daarbij wil LaMi u met raad en daad terzijde staan.

Arjan Vriend, programmaleider LaMi

Marianne Hoekstra en Piet van de Geer beginnen een recreatieboerderij

‘Kamer van Koophandel ook voor agrariërs’

Het heeft veel tijd en energie gekost, maar het eind is in zicht en het resultaat mag er zijn. Zo kan de realisatie van Boerderij Hazenveld in buurtschap Laag-Nieuwkoop bij Kockengen worden samengevat. ‘Met dank aan de agrarische natuurvereniging De Utrechtse Venen, LaMi, de GLTO en de Kamer van Koophandel in Utrecht’, aldus aspirant-recreatieboerin Marianne Hoekstra.

Het is een regenachtige, waterkoude wintermiddag. Behoedzaam omzeilt Marianne Hoekstra de grote plassen in de oprijlaan naar het bouwwerk, dat in mei 2004 getransformeerd zal zijn in een prachtige recreatieboerderij. De boerderij zal recht doen aan de natuur en het landschap van De Utrechtse Venen. ‘In de schoolvakanties mogen hier straks maximaal vijftien tenten en/of caravans staan’, blikt Hoekstra vooruit. ‘Bovendien zijn we nog bezig met een vergunning voor drie kamers die ons in staat stellen om recreanten en toeristen bed-and-breakfast aan te bieden.’ De recreatieboerderij zal onder meer onderdak gaan bieden aan een receptie, een informatieruimte, toiletten en een douche- en wasruimte. In het achterste gedeelte bevinden zich de nieuwe stal voor het jongvee en de nieuwe werktuigenloods.

Neventak

Marianne heeft een assurantiekantoor. In 2000 leerde zij Piet van de Geer kennen, een veehouder uit Laag-Nieuwkoop met 18 hectare grond en 25 stuks melkvee. Het klikte zo goed, dat Piet en Marianne inmiddels getrouwd zijn. Dankzij een subsidie in het kader van de Kwaliteitsimpuls Groene Hart konden de assurantie-adviseur en de veehouder in de zomer van 2002 aan een gezamenlijk project beginnen: de realisatie van een recreatieve neventak.

Domino-effect

Voor Van de Geer betekende Boerderij Hazenveld de mogelijkheid om zijn bedrijf te voorzien van een noodzakelijke extra pijler: een nieuwe werktuigenloods en een nieuwe stal voor het jongvee. ‘Op deze manier slaan we meerdere vliegen in één klap.’

Marianne en haar man kregen te maken met complexe en tijdrovende procedures om hun bouwplannen goedgekeurd te krijgen door de gemeente en de provincie. De hulp van GLTO hierbij bood uitkomst, evenals de specifieke deskundigheid van organisaties als LaMi, de Vereniging van Kampeerboeren (VeKaBo) en de Kamer van Koophandel Utrecht. ‘Er was sprake van een domino-effect,’ vindt Marianne. ‘De natuurvereniging heeft ons op het spoor gezet van de Groene Hartsubsidie. Zo kwamen we op het idee van een recreatieboerderij. Dankzij die subsidie hebben we leuke extraatjes kunnen realiseren, zoals vloerverwarming in de douche- en wasruimte.’

Kamer van Koophandel

Met haar assurantiekantoor staat Marianne ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Zodoende ontvangt zij de Kamerkrant, die zij omschrijft als ‘nuttig en praktisch’. En net als voor andere ondernemers kan de Kamer van Koophandel ook voor agrariërs veel betekenen. Omdat zij voor Boerderij

Marianne Hoekstra voor de recreatieboerderij in wording. ‘Op ons briefpapier vermelden we dat Boerderij Hazenveld is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Dat geeft vertrouwen.’

Hazenveld een BTW-nummer moesten aanvragen, kwam het echtpaar opnieuw in contact met de organisatie. Voor een BTW-nummer is inschrijving bij de Kamer van Koophandel namelijk vereist. ‘Tijdens het intakegesprek bleek dat men ons hier op diverse fronten had kunnen helpen’, herinnert Marianne zich. ‘Maar de GLTO had ons al geholpen aan een passende rechtsvorm voor het runnen van de recreatieboerderij. En de huwelijksvoorwaarden waaronder we zijn getrouwd, hadden we al besproken met de accountant en notaris. Qua dienstverlening is er zeker sprake van overlap tussen

de Kamer van Koophandel en organisaties als de GLTO en accountantsbureaus. Toch kan de Kamer een nuttig adres zijn, zeker voor agrariërs die geen lid zijn van de GLTO.’

Ook over de LaMi-cursus ‘PR en marketing’ is zij zeer te spreken. ‘In de cursus hebben we onder meer geleerd onze doelgroepen te bepalen. Wij gaan ons richten op gezinnen met kleine kinderen en 50-plussers. Ook weten we nu hoe we Boerderij Hazenveld in de markt moeten zetten. We zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet.’

De internetsite www.utrecht.kvk.nl bevat een schat aan informatie over onder meer wetten en regels en rechtsvormen waarin een bedrijf kan worden gegoten. Het is ook mogelijk telefonisch informatie in te winnen. Het telefoonnummer hiervoor is (030) 236 32 11.

Gratis bord

Werkt u biologisch? Laat het uw bureaus zien! LaMi stelt gratis promotieborden beschikbaar, mits de borden op een goed zichtbare plaats komen te hangen. Het formaat is 150 bij 65 cm. Heeft u belangstelling, vul dan de bon in op pagina 4. Op het bord komt uw bedrijfsnaam te staan, met beeldmerkjes van uw producten.

Biologische markt in Vreeswijk

Neem het pontje van Vianen over de Lek en je stapt uit in Vreeswijk. Het oude hart van Vreeswijk doet denken aan lang vervlogen tijden, waarin ambachtelijkheid en dienstbaarheid nog een groot goed waren. Het Platform Vreeswijk wil deze oude waarden nieuw leven inblazen met een biologische boerenmarkt. Vanaf zaterdag 3 april 2004 zijn er zeven kramen met een breed assortiment lekkere biologische producten, op professionele wijze gepresenteerd. LaMi ondersteunt een professionele start van de markt met deskundigheid en financiën. Opdat de consument bewust wat meer over heeft voor een (h)eerlijk product!

Consument proeft biologisch vlees

Bij maar liefst 442 filialen van Albert Heijn konden mensen biologisch varkensvlees proeven in het najaar van 2003. In Utrecht en de Gelderse Vallei kon men bij 45 filialen terecht voor een traktatie van biologische roerbakreepjes. De consument blijkt nog niet erg warm te lopen

voor biologisch vlees, dus wat extra promotie kan geen kwaad. LaMi was betrokken bij de organisatie.

‘Goed van smaak’, ‘Wel duur’, en ‘Is er ook ander biologisch vlees?’ waren enkele veel gehoorde opmerkingen. Aanleiding voor deze actie is dat de vraag weliswaar

stijgt, maar minder snel dan ingeschat. De twee open dagen bij biologisch varkenshouders Floor de Heer in Kamerik en bij Theo de Bruijn in IJsselstein werden met 350 bezoekers goed bezocht. In de landelijke en regionale bladen verschenen veel foto's en artikelen.

Delftse veehouder tevreden over verloop asbestactie

‘We hadden er geen omkijken naar’

Op bijna driekwart van de Nederlandse agrarische bedrijven is asbest verwerkt in schuren, stallen en loodsen. Asbest was ooit een goedkoop en gewild bouw materiaal, maar asbest is erg schadelijk voor de gezondheid. Vanaf 1993 heeft de overheid speciale regelgeving om asbest verantwoord te verwijderen. De Stichting Asbestverwijdering West-Nederland nam drie jaar geleden het initiatief om dit in goede banen te leiden.

Melkveehouderijbedrijf Gebr. Duyndam in Delft nam het aanbod voor een verantwoorde asbestverwijdering aan. In september werd beveiliging langs de dakranden geplaatst, werd het erf afgezet met gele linten en kwamen ‘mannen in witte pakken’ het dak op om de platen te verwijderen. Nadat het sein ‘veilig’ was gegeven door een speciale controleur, legde een ander bedrijf de stal weer dicht met nieuwe dakbedekking. De hele operatie voltrok zich binnen een week. Piet Duyndam (67) is dik tevreden over het soepele verloop. ‘Misschien had het wat goedkoper gekund. Zo heb ik wel eens advertenties gelezen met een prijs van 17 euro per meter, maar dan weet je niet wat je krijgt. Je hoort wel vaker dat er bij de stallenbouw fouten worden gemaakt, waarbij de betrokken partijen elkaar de schuld in de schoenen schuiven. Dat wilde ik voorkomen, en daarom heb ik de zaak via de Stichting aangepakt.’

Goede service

Duyndam: ‘Het was lekker dat we zelf er geen omkijken naar hadden. Alle activiteiten liepen naadloos in elkaar over. Als je zoiets in eigen beheer doet, moet je er constant zelf achteraan als er iets mis gaat.’ Toch zat het niet helemaal mee bij de opruimactie in Delft. ‘Het was een prachtige zomer, maar uitgerekend die week hadden we te maken met enorme regenbuien. Door de gladheid op het dak raakte het werk een halve dag achter op schema. De verwijderaars en dak-

dekkers hebben dat onderling geregeld. Ik vreesde dat de elektronica in de melkruimte te lijden zou hebben onder al het vocht, maar door het vlotte verloop was daar geen sprake van’, stelt Duyndam. Tijdens de evaluatie bleken er nog wat slordigheidjes in afwerking van de dakplaten te zitten. ‘Toen ik dat had gemeld, werd het euvel nog de volgende ochtend verholpen.’

Opgeknapt

In totaal werd op het bedrijf van Duyndam 732 vierkante meter asbest verwijderd. Dit kostte ruime 7.000 euro, het nieuwe dak 21.500 euro. Het keukenraam biedt uitzicht op de glanzende nieuwe platen. ‘Het is echt opgeknapt’, vindt Piet Duyndam. ‘Maar nog belangrijker is de veiligheid. En we zijn nog steeds in bedrijf, dus de klus is fiscaal aftrekbaar. Als we straks stoppen, is alles goed voor elkaar.’

De asbestverwijdering was een goed besluit. ‘Op zich waren de platen pas twintig jaar oud, maar oudere daken lagen er veel beter bij. De platen waren van hele slechte kwaliteit, dat zeiden ook de jongens die de platen eraf haalden. Ze konden er geen één heel houden. Ze zijn hier nog flink bezig geweest om alle stukjes bij elkaar te harken’, vertelt Duyndam. Hij heeft geen opvolger voor het bedrijf. Samen met broer Kees (60) wil hij de komende jaren blijven doorboeren op de circa 30 hectare grond met natuurbestemming.

Piet (l) en Kees Duyndam: ‘We willen hier graag blijven wonen. Dat kan nu met een gerust hart.’

Uw bedrijf voordelig asbestvrij

Op veel agrarische bedrijven is asbest aanwezig. Hiermee lopen de betrokkenen gezondheidsrisico's en ook financiële risico's. Zo kan asbest op het erf de waarde van uw bedrijf bij eventuele verkoop drukken. De nieuwe eigenaar zal bij de aankoop rekening willen houden met de kosten voor het verwijderen van asbest.

Voor een verantwoorde asbestverwijdering heeft LaMi met de Stichting Asbestverwijdering West-Nederland een plan van aanpak ontwikkeld. Concreet kunt u hulp krijgen bij de volgende zaken:

- Het regelen van de benodigde sloopvergunningen, het transport en het storten van asbest.
- De selectie van erkende asbestverwijderingsbedrijven.
- Prijsonderhandelingen met asbestverwijderingsbedrijven.
- Het uitzoeken van geschikte nieuwe dakplaten met 10 jaar garantie en het onderhandelen met erkende dakbedekkers over de aanpak.
- Het opstellen van een contract. U weet u dan zeker dat alle afspraken goed worden vastgelegd.
- De administratieve afhandeling nadat het werk naar behoren is verricht.

Heeft u belangstelling voor deze aanpak? Vul de bon in op pagina 4 en u ontvangt een brochure met uitgebreide informatie. Deze wijze van asbest verwijderen scheelt u heel wat werk en de gezamenlijke aanpak levert u een aanmerkelijke kostenbesparing op.

Leader+: laat uw ideeën niet liggen!

Bij de Plaatselijke Groep Leader+ in de Kromme Rijnstreek en Langbroekerweteringgebied druppelen steeds meer projectaanvragen binnen. Een Romeinse wachttorens op Fort Vechten, Fruitspelen en een Plattelandsmagazine om de streek te promoten. Zes aanvragen zijn inmiddels goedgekeurd.

Andere leuke, veelbelovende ideeën zijn: een hangplek inrichten voor senioren bij een fietsknooppunt, foley-wc's, een multifunctioneel kerkgebouw, educatieve activiteiten door de agrarische sector georganiseerd en een leefbaarheidsplan voor Schalkwijk en ander kleine kernen. Nu komt het erop aan om een plan te schrijven! Er zijn vier beoordelingsdata waarvoor de voorstellen moeten worden ingediend voor goedkeuring in 2004. Deze zijn: 19 maart, 28 mei, 20 augustus en 5 november.

Heeft u nog goede ideeën die ondersteuning verdienen? Aarzel niet, en neem contact op met Leader+ coördinator Marieke Leentvaar voor advies en toelichting. Telefoon: (030) 634 54 99 of e-mail: mleentvaar-glto.nl.

Ideeën voor educatieve agrarische activiteiten kunnen in aanmerking komen voor Leader+-subsidie.

Succesvolle inzameling zwerfasbest

In samenwerking met de plaatselijke GLTO-afdeling en de gemeente IJsselstein heeft LaMi de actie ‘Zwerfasbest inzamelen’ georganiseerd. Zwerfasbest is losliggend asbest, bijvoorbeeld een stapeltje oude dakplaten. De actie was zeer succesvol: 22 deelnemers hebben in totaal 20 ton zwerfasbest ingezameld en ingeleverd bij een erkende asbestverwerker.

Door een financiële bijdrage van de gemeente IJsselstein waren er geen kosten voor de deelnemers. Dat scheelt honderden euro's per deelnemer en IJsselstein is weer een stuk schoner.

Trefpunt Duurzame Pacht matcht grond

In de Gelderse Vallei is vraag naar pachtgrond. Vooral extensiverende agrariërs, zoals biologische boeren, hebben behoefte aan meer grond. Het Trefpunt kan pachter en verpachter met elkaar in contact brengen. Een eerste actie van het Trefpunt is het grondaanbod en eisen van grondaanbieders in kaart brengen. Dit grondaanbod kan afkomstig zijn van agrarische eigenaren, veelal boeren die gestopt zijn met hun bedrijf. Grotere grondaanbieders zijn bijvoorbeeld natuur-organisaties en landgoederen. En tenslotte zijn er nog de particuliere aanbieders. Niet alle grondbezitters hebben gelijke doelstellingen. Natuurorganisaties streven vaak natuurdoelen na, terwijl particulieren soms genoeg nemen met een lagere pacht 'als de boer maar geen herrie maakt op zaterdagochtend voor tien uur!'

De tweede actie is inzichtelijk maken wat de grondbehoefte is. Wie wil wat pachten? Welke eisen worden er aan de grond gesteld en hoeveel is men bereid hiervoor te betalen? Natuurmonumenten is bereid grond in te brengen. Staatsbosbeheer en het Utrechts- en Gelders Landschap kijken de kat nog even uit de boom.

Heeft u belangstelling en bent u agrariër in de Gelderse Vallei? Vul dan de bon op deze pagina in.

Fruittelers op scherp

Misschien vraagt u zich af of de beregeningsinstallatie op uw bedrijf en de perceelsopbouw geschikt zijn voor de celkalkmethode. Of denkt u na over roofwantsen, feromoonvallen of oorwormzakjes om insecten te bestrijden. En wat zou het voor uw bedrijf betekenen om te schakelen naar biologische teelt? Of te telen onder Milieukeur? Ook kunt u zich afvragen hoe u de nieuwste kennis over bemestingsstrategie en mineralenbeheer kunt bijhouden.

Voor het antwoord op deze en andere vragen over gewasbescherming, mineralenbeheer of bedrijfsinterne milieuzorg hoeft u alleen de bon op deze pagina in te vullen. U kunt dan deelnemen aan een doorlichting. U betaalt een eigen bijdrage, de overige kosten worden via het project 'Duurzame fruitteelt' gefinancierd door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en Provincie Utrecht. Verschillende fruittelers gingen u voor en zijn positief over de doorlichting en de aanvullende informatie. Enkele van hun ervaringen en aanbevelingen zijn:

- Neem regelmatig en systematisch waar op alle percelen.
- Pas schurftbestrijding aan het perceel aan.
- Start met een schurftwaarschuwingssysteem, bijvoorbeeld Welte.
- Investeer in een eigen weerstation.
- Zorg voor een goede hygiëne in percelen om kanker te voorkomen.
- Maak meer gebruik van waarnemingsmateriaal, zoals feromoonvallen.
- Maai grasbanen minder of later.
- Investeer in informatie- en waarnemingsmateriaal.
- Laat onkruidbestrijding een deel van het jaar achterwege (laten bloeien).
- Kies voor een windscherm dat nuttige insecten herbergt.

De doorlichtingen gewasbescherming bestaan uit één of twee bezoeken, eventueel aangevuld met telefonisch contact. Heeft u interesse? Vul de bon in of bel of mail met projectcoördinator Joke Janse, telefoon: (030) 634 54 99, e-mail: jjanse-lami@glto.nl

Interesse? Vul nu de bon in!

Als u interesse heeft voor een van de omschreven activiteiten in deze Aanjager, stuur dan deze bon in een envelop naar LaMi, Antwoordnummer 7040, 3990 TA Houten. Een postzegel is niet nodig.

Naam: _____

Adres: _____ Postcode/Woonplaats: _____

Telefoon: _____ E-mail: _____

Ik heb belangstelling voor:

- De subsidie op drijfmestrijenbemesting
- Demoverslag drijfmestrijenbemesting
- Promotiebord 'Biologisch, eigenlijk heel logisch'
- De kennisconsulent Graslandmanagement
- De brochure over aanpak asbestverwijdering
- Het Trefpunt, en wil hierover op de hoogte worden gehouden
- Een doorlichting fruitteelt
- Activiteiten in het project 'Duurzame fruitteelt'

U kunt zich ook telefonisch of per e-mail opgeven: (030) 634 54 99, of: lami@glto.nl

Kennisconsult Graslandmanagement

Levert bedrijfsvergroting meer rendement op? Krijg ik betere resultaten als ik klaver inzaai? Is biologische bedrijfsvoering iets voor mij? Of beheersgrasland? Kan ik beter uit de voeten op een nieuwe bedrijfslocatie? Als u ook met dit soort vragen speelt, maak dan eens gebruik van de kennisconsulent Graslandmanagement, aangeboden door LaMi en het Praktijkonderzoek ASG. Naast een gesprek aan de keukentafel met een graslanddeskundige, waaronder Bert Philipsen van het Praktijkonderzoek ASG, worden ook de graspercelen bekeken. U ontvangt een kort verslag met praktische tips en aanbevelingen.

Hoewel het consult is gericht op uw specifieke bedrijf, kan het voor andere melkveehouders interessant zijn om mee te kijken, bijvoorbeeld in een studiegroep waar per drietal ondernemers één bedrijf wordt bezocht. Belangstellenden kunnen dan ook een deel van de kosten dragen. Een kennisconsult kost € 420,- (excl. BTW). Hiervan neemt LaMi de helft voor haar rekening, dus u betaalt € 210,- (excl. BTW). Iets voor u? Vul dan de bon op deze pagina in.

Activiteiten duurzame fruitteelt

In het project 'Duurzame fruitteelt' vergroten fruittelers hun kennis over geïntegreerde gewasbescherming, mineralenbeheer of bedrijfsinterne milieuzorg. Ook in 2004 loopt dit project door met demo's, excursies en studiegroepen. Nieuwe deelnemers zijn uiteraard zeer welkom! Voorbeelden van onderwerpen zijn: de bestrijding van schurft en zwartvruchtrot met behulp van waarschuwingssystemen, geïntegreerde bestrijding van plaaginsecten, water geven en bemesting. Ook nieuwe onderwerpen zijn welkom. Fruittelers worden via een mailing over het programma voor 2004 geïnformeerd. Zie ook de LaMi-website www.lami.nl. Of vul de bon in of bel met projectcoördinator Joke Janse, telefoon: (030) 634 54 99, e-mail: jjanse-lami@glto.nl

Geïntegreerde bestrijding valt of staat met goed waarnemen.

Colofon

Aanjager is een uitgave van LaMi. LaMi is hét loket voor de innovatieve ondernemer op het platteland. Aanjager wordt verzonden aan alle boeren en tuinders in Utrecht.

LaMi

Postbus 441,
3990 GE Houten
Telefoon (030) 634 54 99
Fax (030) 634 54 68
www.lami.nl
lami@glto.nl

Productie

Roodbont Communicatie, Zutphen

Redactie

Cees de Geus, Bert Hartman, Marijke van Oostende, Marcel Vijn

Eindredactie

Maud van der Woude Tekstwerk, Groningen

Vormgeving

Heijdens Karwei, Amsterdam